

Stubai Cup 2018

Perfekte vliegomstandigheden

Er is iets met de Stubai Cup, het jaarlijkse Oostenrijkse vliegfestival. Het woord 'microklimaat' wordt te vaak gebruikt, maar na vijf jaar van vergelijkbare ervaringen vind ik dat de Stubai vallei er wel aanspraak op kan maken. Het plannen van een bezoek aan de Stubai Cup gaat namelijk meestal als volgt. Een paar dagen van te voren, als de hotels al geboekt zijn, wordt de weersvoorspelling steeds slechter. Sterke föhnwinden waaien en er zal het hele weekend lage bewolking hangen. Wanneer we aankomen op donderdag is het meestal onvliegbaar, dit jaar door een stormachtige zuidföhn. 's Nachts klaart de lucht op en vrijdagochtend is het prachtig blauw en zonnig. Op de briefing voor piloten heeft de organisatie het altijd over 'Perfekte Bedingungen', ideale vliegcondities. En op een paar kleine pauzes na wegens rugwind op de start, vliegen we drie dagen lang tot we erbij neervallen. Met meer dan tien vluchten in het logboek, een zongebruind gezicht en een grote grijns stappen we zondagmiddag weer in de auto.

Mag het een onsje minder zijn?

Licht van gewicht is mode. Nog afgezien van speciale hike&fly schermen wegen vrijwel alle nieuwe schermen minder dan hun voorganger en veel fabrikanten brengen van hun schermen ook een lichtgewicht versie uit. Waarom doen ze dat en welke smaken lichtgewicht zijn er? We gingen tijdens de Stubai Cup op onderzoek uit.

Tekst: Erwin Voogt en Bastienne Wentzel

Foto's: Erwin Voogt en fabrikanten

Veel fabrikanten maken een 'light' versie van een bergscherm door dunner doek te kiezen en soms is ook het materiaal van de risers op dieet gegaan. Voorbeelden zijn de Triple Seven Queen 2 Lite die binnenkort op de markt komt. Het ontwerp is exact hetzelfde als de Queen 2, enkel het doek is lichter, zegt Matjaž Klemenčič van de Sloveense fabrikant. "Piloten hebben bij ons altijd al de optie om lichter doek te kiezen voor hun scherm. Deze speciale schermen waren echter niet gecertificeerd en daar was wel vraag naar. Daarom brengen we nu van elk nieuw scherm een gecertificeerde lichtgewicht versie op de markt."

Anderen ontwerpen een nieuw scherm met een bestaande als basis, zoals de U-Turn Crossrock, die een jaar na zijn broertje de Blacklight2 op de markt kwam. De CrossRock heeft verbeterde vliegeigenschappen en is met 4 kilo ruim een kilo lichter. Het pakvolume blijft echter aanzienlijk, niet persé praktisch voor hike&fly. Ook de Gin Explorer is een eenling. Het is een EN-B-geklasseerd scherm met een strekking van maar liefst 6,1. De maat S die wij vlogen weegt maar 3,4 kilo en pakt klein in. Ondanks het gewicht voelt het scherm stevig en degelijk aan.

De nieuwe Sector en Ion 5 van Nova zijn standaard al opvallend licht. Nova heeft dit bereikt door voor de interne structuur minder doek te gebruiken. Voor de Ion 5 is tevens een nieuw materiaal gebruikt dat licht en toch relatief sterk is, legt Mik Broschart van Nova uit. "Wij testen nieuwe materialen altijd in onze wasmachine. Zo kunnen we goed voorspellen hoe slijtvast het is." Overigens komt er dit jaar ook nog een Ion 5 light, met extra dun doek. Net als de Mentor 5 light een exacte kopie is van de Mentor 5, maar met lichter doek.

Vliegt het ook beter?

De lichtgewicht schermen hebben dezelfde of betere performance als de zwaardere

variant, claimen de ontwerpers. Licht heeft bovendien voordelen bij het sjouwen en inpakken, daarom is er volgens de fabrikanten ook zoveel vraag naar.

Maar voor niets gaat de zon op. Lichtgewicht doek is duurder dan gewoon doek, volgens Matjaž van Triple Seven wel zo'n 500 euro per scherm. Bovendien is het minder slijtvast. De UV-bestendigheid is niet verschillend. Als je voornamelijk op gras start en landt, is er volgens de fabrikanten geen verschil in levensduur te verwachten. Vlieg je echter vaak op plekken met harde ondergrond, dan zal een lichtgewicht scherm minder lang meegaan en kun je er beter voor kiezen om die ene kilo extra te sjouwen. Of denk aan een lichter harnas.

In theorie is de handling van een lichter scherm anders dan van een zwaardere scherm. Dat komt eenvoudig gezegd doordat de extra massa ervoor zorgt dat het scherm meer doorschiet. Het kan dus bij het starten of sturen wat aggressiever aanvoelen of meer stuurdruk geven. Om dat beoordelen hebben we een aantal nieuwe schermen gevlogen in zowel de gewone als de lichtgewicht uitvoering. Soms zijn de verschillen zo subtiel dat ze lastig te onderscheiden zijn van de verschillen in omstandigheden die er sowieso zijn tussen elke vlucht. Bij de Mentor 5 merkten we inderdaad verschil: de lichte versie stuurt lichter en milder. Ook de U-Turn Crossrock heeft wat minder stuurdruk dan z'n zwaardere broer. De EN-C's Queen 2 en BGD Cure vertoonden daarentegen weinig verschil met hun lichte familielid.

De keus is dus enorm als je een wat lichtere vleugel wenst. Maar denk wel goed na voor je diep in de portemonne tast: vlieg je niet enkel vanaf gras, dan zou je lichte aanwinst wel eens snel aan vervanging toe kunnen zijn.

Queen 2 Light

BGD Lynx

U-Turn Blacklight 2

Nova Ion 5

Stubai Cup tandemtest

Lichtgewicht tandems dubbel getest

Ook voor een vlieger als ik die meer vluchten als tandempiloot dan solo maakt, is er op de Stubai Cup veel nieuws onder de zon. Het evenement trekt veel publiek, dus er zijn genoeg potentiële passagiers. Een beetje vreemd kijken ze wel, als ik benadruk dat ze op eigen risico instappen en we met een scherm gaan vliegen dat ik ook niet eerder gevlogen heb. Vreemd genoeg weerhoudt dat mijn passagier er niet van om in te stappen. Eenmaal in de lucht merkt hij wat een testvlucht inhoudt. Een steilspiraal, wingover, SAT en dikke inklapper zijn toch wel basisingrediënten om een scherm te testen.

Tekst en foto's: Joran Dekker en Peter Blokker

Opvallend is dat alle nieuwe tandems die ik heb getest, in nulwind en zelfs met lichte rugwind, erg goed te starten zijn. Vooral de lichtgewicht tandems waar ik in het bijzonder naar op jacht was, bleken al snel als een huis te staan en vlot te dragen. Duidelijk is dat alle fabrikanten hun tandemschermen erg serieus nemen en nauwkeurig ontwerpen. Ieder gevlogen scherm (en de passagier) heeft mijn testvlucht zonder gebreken en kleerscheuren doorstaan, beroerde tandems zijn er dus eigenlijk niet meer. Aandachtspunt bij de lichtgewicht tandems is het bereik van het startgewicht; het inleveren aan schermgewicht en oppervlak zorgt in veel gevallen voor een 180 kilogram limiet. Koop je een lichte tandem, neem dan ook lichte harnessen en accessoires, anders kan de iets zwaardere passagier al snel niet meer mee!

AirDesign Hike (EN-B)
Schermgewicht 5,3 kg
Startgewicht 110 - 180 kg
Uitgelegd oppervlak 35 m²

Drie jaar geleden vloog ik deze tandem al bij de Stubai Cup en het beviel me zo goed dat ik het scherm heb aangeschaft. Inmiddels heb ik er in vele uithoeken van de wereld mee gevlogen en heeft het scherm me nooit teleurgesteld. Heerlijk om een zo goed als nieuwe demo uit te rollen op de startplaats. Het is nu, een paar jaar later, nog altijd één van de lichtste tandems op de markt na de enkeldoekschermen en tevens één van de kleinste. Het scherm kan zo eenvoudig mee in de pakzak als een compact soloscherm, vliegt ook als een soloscherm, start makkelijker als een soloscherm en heeft een erg krachtige flare. De grootte van 35 vierkante meter blijkt prima gekozen om met veel windsnelheden te kunnen starten, wat perfect is voor hike & fly tochten. Met het gewicht limiet van 180 kilogram doet deze tandem niet onder voor de grotere schermen uit de test (uitgezonderd de BGD Dual Lite).

Advance Pi Bi (EN-B)

Schermgewicht 4,8 kg

Startgewicht 100-180 kg

Uitgelegd oppervlak 37,2 m²

De Advance Pi Bi is een erg interessant scherm. Lichter dan vijf kilogram en daarmee de lichtste tandem na de enkeldoeks schermen, een pakvolume waar een soloscherm niet tegenop kan. Over solo gesproken, dit scherm is prima geschikt voor zware piloten die een licht scherm willen; het startgewicht begint namelijk al bij honderd kilogram. Dat toch een schermoppervlak van 37,2 vierkante meter wordt gehaald komt vooral door de bouwwijze waarbij weinig stof inwendig in het scherm is gebruikt. De twee 'flaps' bij de wingtips heeft Advance toch gehandhaafd, het is je beeldmerk of niet! Starten gaat eenvoudig en de vliegeigenschappen zijn speels met een directe handling, vergelijkbaar met de solo Pi. 'Boven blijven' is geen eenvoudige opgave in vergelijking met de andere lichte tandems, maar voor een rodeo rit naar de landing is het een prima maatje.

Advance Pi Bi

BGD Dual Lite (EN-B)

Schermgewicht 6,35 kg

Startgewicht 120-220 kg

Uitgelegd oppervlak 40 m²

De schermen van Bruce Goldsmith Design stelen met hun bonte kleuren de show en zien er ook nog eens heel strak uit. Deze tandem - die 1,1 kilogram lichter is dan de "gewone" Dual, heeft een rimpelvrij doek en strakke neus. Er is een zorgvuldige keuze gemaakt voor de toepassing van lichtgewicht materiaal, waarbij nagenoeg niet is ingeleverd op de duurzaamheid. Het is dan ook geen extreem lichte tandem geworden, maar het scherm zet wel erg makkelijk op! Zelfs met lichte rugwind wordt je met passagier en al na enkele passen opgetild. Het vliegen van de Dual Lite is eenvoudig en wordt niet makkelijk wild. Met andere woorden, een veilig scherm dat niet zo dynamisch vliegt maar toch stuurt als een solo scherm. In een pittige steilschroef hebben beide wingtips de neiging om in te klappen, zodat je met kleine oortjes spiraalt. Voor het snel afdalen is dit eerder gunstig dan ongunstig, maar het staat een beetje vreemd. Prima keuze voor de zwaardere (commerciële) piloot.

BGD Dual Lite

Foto: Rob Verboven

Gin Yeti (EN-B)

Schermgewicht 5,6 kg

Startgewicht 120-180 kg

Uitgelegd oppervlak 37,32 m²

Het Koreaanse merk Gin kennen wij Nederlanders vooral van de Boomerangs die boven het duin hangen. Voor bergbeklimmers is Gin ook geen onbekende, want het was de eerste fabrikant met een superlicht harnas: de Gin Yeti. Onder gelijke titel is een Yeti scherm uitgebracht en ook nog eens een tandem. Zodra het scherm uit de pakzak glijdt straalt het minimalisme er al vanaf. De risers van dyneema koord, eenvoudige structuur maar mooi afgewerkte bouw beloven een efficiënt lichtgewicht scherm. Het advies om de risers met een ankersteek (dus geknoopt) te verbinden met de spreaders in plaats van een karabiner te gebruiken, is niet voor niets. Zelfs met mijn lange armen kom ik maar net bij de A-lijnen om eens een oor te trekken. Op alle gangbare afdaaltechnieken (oren en spiralen) reageert het scherm vriendelijk. Meedoen in de thermiek is geen probleem voor de Yeti. Ondanks de nulwindcondities op het landingsveld was de snelheid zonder stallgevaar flink omlaag te brengen, ook al zaten we hoog in het startgewicht. Een bijzonder goed veiligheidsaspect voor het landen met passagiers.

Ozone Mag2Lite

Schermgewicht 7,3 kg / 6,9 kg

Startgewicht 130-220 / 110-185 kg

Uitgelegd oppervlak 41 / 38 m²

Ozone heeft met de Mag2Lite net als BGD de reguliere tandem uit het assortiment in een lichter jasje gestoken. Met 1,7 kilogram gewichtsreductie ten opzichte van de Magnum II heeft Ozone dat rigoureuzeur gedaan dan BGD maar is uiteindelijk toch de zwaarste tandem uit de test. Als ik de standhouder van Ozone nogal theatraal laat weten dat ik het pakket zwaar vind als ik het aanneem, haalt hij zijn schouders op. "We hoeven niet het lichtste te zijn, maar willen een duurzaam scherm bieden waar ook commerciële tandempiloten lang plezier van hebben en comfortabel mee op pad kunnen". Een duidelijke visie. De Magnum II staat bekend als één van de meest betrouwbare tandemschermen ter wereld. Ook deze lichtere versie is niet van zijn pad te krijgen en trekt zich niet veel aan van turbulentie. Hoewel het scherm niet direct reageert op stuurinput, is de stuurdruk zo licht als bij een soloscherm... als je maar wat geduld hebt.

Little Cloud Goose 40 (Proto)

Op de stand van Little Cloud vertelde ik over mijn test van lichte tandems. Ik heb een paar terug door Little Cloud een Bidule 31 laten maken met lichtgewicht doek dat me prima bevalt in stevige condities met flink veel wind. Het scherm blijft stabiel, is speels en gaat hard naar beneden. Tenzij je er alleen onder vliegt, maar dat is een ander verhaal. Voor XC vluchten is dit scherm niet de juiste keuze. Uit de bus van Little Cloud wordt een prototype gehaald, die we mogen testen omdat we Nederlanders zijn. Van deze Goose 40 zijn er nog maar drie gemaakt en het is nog onduidelijk of deze de serieproductie haalt. Terwijl ik samen met Maurice Tramper in een SAT omlaag gier, grijnzend van oor tot oor, weten we het zeker. Na de landing rennen we met een fieldpack de kabelbaan in voor een tweede rit. Dit is fun! Eindelijk een heel andere tandem, gemaakt voor de lol. Of er een lichtgewicht versie van beschikbaar komt is nog niet zeker, maar we houden het in de gaten.

